

16/6/1'89

MONDRIAAN KWARTET

Jan Erik van Regteren Altena
Edwin Blankenstijn
Prunella Pacey
Eduard van Regteren Altena

viool
viool
altviool
cello

I N M E M O R I A M **programma II**

Faraj Karajev

In memoriam Alban Berg (1984)

-A
-A(L)B
-A(L)BA(N)
-A(L)BA(N) B
-E(R)G + 8
-A(L)BA(N) BE(R)G

Alfred Schnittke

Praeludium in memoriam D. Sjostakovitsj (1975)
(voor 2 violen)

Vasili Lobanov

Strijkkwartet nr. 4 (1985)

-adagio
-presto
-largo

FARADZJ KARAJEV werd in 1943 in Bakoe geboren. Hij studeerde compositie aan het conservatorium van zijn geboortestad bij zijn vader (een leerling van Sjostakovitsj), de Azerbajdzjaanse componist Kara Karajev. In Karajevs werk zijn niet alleen invloeden van de Azerbajdzjaanse muziek te vinden - bij voorbeeld in het gebruik van traditionele, aan de uitdrukking van een specifieke gemoedstoestand gebonden modi -, maar ook toespelingen op Bach, Scarlatti, Mozart en Berg. Oudere muzikale tradities worden in Karajevs muziek organisch verbonden met nieuwere technieken, zoals dodecafonie, aleatoriek en musique concrète (het gebruik van bestaande, niet elektronisch bewerkte, op tape opgenomen geluiden).

ALFRED SCHNITTKE (1943). Onder de componisten die buiten de grenzen van de Sovjetunie de meeste bekendheid genieten, geldt naast Denisov Alfred Schnittke als de belangrijkste. Hij werd geboren als zoon van een Wolga-Duitse moeder en een joodse vader, en genoot zijn muzikale opleiding aan het Conservatorium van Moskou. Schnittke componeerde onder meer vier vioolconcerten, drie *Concerti grossi*, twee vioolsonates, een strijktrio, drie strijkkwartetten en een pianokwintet. Zijn stijl is 'espressivo'. Verder schreef hij vier symfonieën. Schnittkes muziek is uitermate veelvormig; zij bezit filosofie, groteskheid en romantische ironie. 'Muziek over muziek' neemt een ruime plaats in Schnittkes oeuvre in. Hij maakt gebruik van elementen uit uiteenlopende muzikale stijlen. Vanzelfsprekend is het gebruik van polystilisme en het teruggrijpen op muziek uit diverse tijdperken geen uitvinding van Schnittke, maar hij is een van de weinigen van zijn tijdgenoten die hierin zo'n grote virtuositeit en overtuigingskracht aan den dag legt. Schnittkes kamermuziek uit de jaren zeventig en tachtig verdient bijzondere aandacht omdat zijn bekwaamheid werk te produceren dat vrij is van voorgekauwde technische ideeën, in toenemende mate zichtbaar wordt. Voorbeelden hiervan zijn het Tweede en Derde strijkkwartet, het strijktrio en de 4 Hymnen voor kamerensemble, de zogenaamde koraalvoorspelen op thema's van Russisch-orthodoxe kerkzangen.

VASIL LOBANOV werd in 1947 in Moskou geboren, waar hij al op jonge leeftijd tot de pianoklas van Lev Naumov aan het Tsjaikovski-Conservatorium werd toegelaten. Sinds zijn studiejaren verdeelt Lobanov zijn tijd tussen spelen en componeren. Hij schreef kamermuziek (o.a. vijf strijkkwartetten), liederen, concerten (o.a. voor cello en voor piano), twee symfonieën en de opera *Antigone* (1987). Van het duo Lobanov - Svjatoslav Richter verscheen onlangs op Philips een cd met werken van Stravinsky, Bartok en Britten. Het *Vierde Strijkkwartet* dateert uit 1985 en wordt wel getypeerd als het (imaginaire) 'Zestiende kwartet' van Sjostakovitsj. De drie delen lopen in elkaar over.

Het **MONDRIAAN KWARTET** bestaat in zijn huidige samenstelling sinds 1982. Het kwartet legt zich vooral toe op de uitvoering van 20ste-eeuws repertoire. Regelmatig geeft het Mondriaan Kwartet opdrachten aan componisten. Meer dan twintig stukken werden speciaal voor het kwartet geschreven, onder andere door Guus Janssen, Henry Brant, Diderik Wagenaar, Luca Francesconi, Takayuki Rai en Paul Termos. Verder bracht het Mondriaan Kwartet wereldpremières van het Tweede en Derde Strijkkwartet van de Amerikaanse componist George Antheil (1900 - 1959). Het Mondriaan Kwartet trad op in het Holland Festival met programma's gewijd aan de kamermuziek van Anton Webern en Darius Milhaud. Het kwartet gaf concerten in de Verenigde Staten, Finland, Zweden, Noorwegen, Denemarken, Duitsland en België. Plaatopnamen maakte het Mondriaan Kwartet met muziek van George Antheil (Data 851), *Streepjes* van Guus Janssen (Donemus Composers Voice 8302), het Tweede Kwartet van Charles Ives en het Pianokwintet van Alfred Schnittke, in samenwerking met Fred Oldenburg. Naast het geven van concerten in binnen- en buitenland werkt het Mondriaan Kwartet vaak mee aan film-, theater- en dansproducties, zoals met Anne Teresa de Keersmaecker en Introdans.